

ΚΕΙΜΕΝΟ: Υπερείδης, Επιτάφιος, 23-26

Ο Επιτάφιος του Υπερείδη είναι ένας από τους έξι επιτάφιους της αρχαίας ελληνικής γραμματείας. Γράφτηκε και εκφωνήθηκε στις αρχές της άνοιξης του 322 π. Χ. Αφορά τους νεκρούς του πρώτου έτους του Λαμιακού πολέμου (μετά το θάνατο του Μ. Αλεξάνδρου - 323 π. Χ - αναπτερώθηκαν οι ελπίδες των υπολοίπων Ελλήνων για ανεξαρτησία). Ο Αθηναίος στρατηγός Λεωσθένης το 323 π. Χ. νίκησε τον Αντίπατρο και τον ανάγκασε να κλειστεί στη Λαμία. Ο Λεωσθένης, όμως, τραυματίστηκε και πέθανε και έτσι λύθηκε η πολιορκία της.

Στο απόσπασμα αυτό επαινούνται οι στρατιώτες με το Λεωσθένη, οι οποίοι πίστευαν ότι δεν υπάρχει ευτυχία χωρίς ανεξαρτησία, δεν υπάρχει ασφάλεια χωρίς σεβασμό στο νόμο. Αυτοί θυσιάστηκαν για να σώσουν την Αθήνα και όλη την Ελλάδα από την κηδεμονία των Μακεδόνων.

οὐδεμία γὰρ στρατεία τὴν τῶν στρατευομένων ἀρετὴν ἐνεφάνισεν μᾶλλον τῆς νῦν γεγενημένης, ἐν ἧ γε παρατάττεσθαι μὲν ὅσημέραι ἀναγκαῖον ἦν, πλείους δὲ μάχας ἠγωνίσθαι διὰ μιᾶς στρατείας ἢ τοὺς ἄλλους πάντας πληγὰς λαμβάνειν ἐν τῷ παρεληλυθότι χρόνῳ, χειμῶνων δ' ὑπερβολὰς καὶ τῶν καθ' ἡμέραν ἀναγκαίων ἐνδείας τοσαύτας καὶ τηλικαύτας οὕτως ἐγκρατῶς ὑπομεμενηκέναι, ὥστε καὶ τῷ λόγῳ χαλεπὸν εἶναι φράσαι.

τὸν δὴ τοιαύτας καρτερίας ἀόκνως ὑπομεῖναι τοὺς πολίτας προτρεψάμενον Λεωσθένη, καὶ τοὺς τῷ τοιούτῳ στρατηγῷ προθύμως συναγωνιστὰς σφᾶς αὐτοὺς παρασχόντας, ἅρ' οὐ διὰ τὴν τῆς ἀρετῆς ἀπόδειξιν εὐτυχεῖς μᾶλλον ἢ διὰ τὴν τοῦ ζῆν ἀπόλειψιν ἀτυχεῖς νομιστέον; οἵτινες θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἐκτήσαντο, καὶ διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν τοῖς Ἕλλησιν ἐβεβαίωσαν.

φέρει γὰρ πᾶσαν εὐδαιμονίαν ἄνευ τῆς αὐτονομίας. οὐ γὰρ ἀνδρὸς ἀπειλήν, ἀλλὰ νόμου φωνὴν κυριεύειν δεῖ τῶν εὐδαιμόνων, οὐδ' αἰτίαν φοβερὰν εἶναι τοῖς ἐλευθέροις, ἀλλ' ἔλεγχον, οὐδ' ἐπὶ τοῖς κολακεύουσιν

τοὺς δυνάστας καὶ διαβάλλουσιν τοὺς πολίτας τὸ τῶν πολιτῶν ἀσφαλές,
ἀλλ' ἐπὶ τῇ τῶν νόμων πίστει γενέσθαι.

ὑπὲρ ὧν ἀπάντων οὗτοι πόνους πόνων διαδόχους ποιούμενοι, καὶ τοῖς
καθ' ἡμέραν κινδύνοις τοὺς εἰς τὴν ἅπαντα χρόνον φόβους τῶν πολιτῶν
καὶ τῶν Ἑλλήνων παραιρούμενοι, τὸ ζῆν ἀνήλωσαν εἰς τὸ τοὺς ἄλλους
καλῶς ζῆν.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Γ. 1. Να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το κείμενο.

Μονάδες 20

Γ. 2. α. Να συμπληρώσετε τους τύπους που ζητούνται (το επίθετο να γραφεί στην πτώση και στον αριθμό που βρίσκεται ο τύπος που δίνεται και οι αντωνυμίες στον άλλο αριθμό από αυτόν που βρίσκονται).

Επίρρημα		
Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
προθύμως		
	μᾶλλον	

Επίθετο		
	Θετικός	Υπερθετικός
πλείους		

Αντωνυμία		
	Δοτική	Αιτιατική
οὗτοι		
ᾧν		

Μονάδες 2,5

Γ. 2. β. χειμώνων, ἀπόλειπιν, στρατείας, πολιτῶν, κινδύνοις, Ἑλλήνων: Να γραφεί η ίδια πτώση για την καθεμιά λέξη στον άλλο αριθμό.

Μονάδες 2,5

Γ. 2. γ. γενέσθαι: Να γράψετε το β'ενικό πρόσωπο του αορίστου β' σ' όλες τις εγκλίσεις.

Ἦν: Να κλιθεί ο παρατατικός και η προστακτική του ίδιου χρόνου.

Μονάδες 5

Γ. 3. α. Να αναγνωριστούν συντακτικά όλες οι μετοχές του κειμένου.

Μονάδες 5

Γ. 3. β. «ὕπερ ᾧν ἀπάντων ... εἰς τὸ τοὺς ἄλλους καλῶς ζῆν»:

Να μεταφέρετε τον ευθύ λόγο σε πλάγιο.

Μονάδες 5

Κούζας Ιωάννης